

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ————— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Conferința preotului Dimitrie Popa Măntă la adunarea secției Șiria a Asociațiunii „Andrei Șaguna”.

„Fagur de miere sunt vorbele plăcute, dulci pentru suflet și tămăduire oaselor”.
Prov. Sol. c. 16 v. 24—25.

M. On. Preșidiu, Dlor și întru Chr. frați!
(Urmare și fine)

Ceia-ce prevede marele Andrei în legislație, aceia este și azi temelia puterii de stat, carea trebuie să alimenteze și să protejeze bis. spre binele său propriu.

Biserica dă statului tributul ei moral complet, în schimb cere dela stat protecție morală și materială.

I. Protecția morală o constituie următoarele cerințe:

1. În Dumineci și sărbători nici la birturi și nici la primărie să nu fie uși deschise. Libertatea de întrunire să fie legiferată cuprinzând și aceasta restricție.

2. Focul tinerimei nu se admite de cât în pavilion zidit din izvoare proprii și colecte, unde beutura nu este admisă. Clausula să fie, că pentru ori ce ordine delicvenții vor fi pedepsiți, iar jocul interzis. Participarea pruncilor minori să fie a priori interzisă. Constituie delict înjurătura chiar și purtarea înmorală, carea atrage închiderea localului.

Prin biserică pentru neam.

Trăim într-o epocă de adevărată revoluție socială susținută de o criză morală strigătoare la cer. Războiul a lăsat în urma sa atâtea răni, cari se vor vindeca ușor, dar a lăsat și unele cari au caracterul de cangrenă, ce tind să ia proporții grozave. Dacă această revoluție ar fi datorită unor cauze adânci și dacă ar corespunde unei necesități impuse de legi firești, ea s'ar desfășura pe încetul și după cum piatra e dusă de curentul ce-o mână și șlefuită de colțurile ascuțite prin rostogolirea și prin frecarea cu altele, tot așa și societatea s'ar acomoda treptat, treptat noilor condițiuni de viață impuse de însăși viața.

La noi însă, puțina criză morală ce se observă înainte de război, a luat proporții uriașe, mână de un suflet pestilent venit de aiurea și sufletul curat românesc tinde a se perverti complet.

Dacă ar fi să judecăm lucrurile numai după manifestarea lor externă, ar fi să credem cu Nietzsche, că asistăm la o adevărată răsturnare de valori, că întocmai ca'n timp de furtună, toate gunoarele se ridică duse de vânt pentru a orbi și cei mai limpezi ochi și pentru a da înfațșeri noi societății noastre, nedemne

II. Sprijinul material îl formulăm în următoarele:

1. În legea de organizare a bis. comuna să fie obligată a finanțaliza în cadrul bugetului său zidirea de bis. și case parohiale, precum și de conservarea lor va îngriji la fel cum o face cu casa primăriei și locuința secretariului. Rămâne, ca bis. din înpozitele ei specifice, să îngrijască numai de ornamente și servitori.

2. În apropierea bis. să fie interzis deschiderea localurilor publice, b. o. birtul, iar cele existente să fie expropriate, pentru case parohiale.

3. Preoții să fie membrii oficioși înpuși de stat, în toate corporațiunile bis. și comunale.

Spre a întări stâlpul statului român, după senzul cum scrie marele Andrei (vezi scrieri comm. pag. 126) într-o petiție: „Wenn Ihre Seelsorger und Schullehrer zu harter Entbehrung verdamt, gleich dem letztem Taglöhner un sauern Schweiste ihres Augesicht, zu erst das Tagliche Brod sich erwerben müssen um nur leben zu Können”.

... Avem libertatea de-a cere statului să ne ridice de sub grijile lumesti, prin o dotațiune cinstită și anume:

a) Preotul să beneficieze de locuință liberă, spre a fi scutit de-a alerga, în dreapta și în stânga.

b) De eclejia (sesinea) parohială stabilită în reforma agrară.

nici de trecutul nostru și nici de menirea noastră.

O luptă imorală de câștig și de ridicare ușoară și fără trudă la situații nebănuite îți sar în ochi ori unde te uiți. Lipsa unui discernământ serios al propriei personalități este par'că nota caracteristică a celei mai însemnate părți dintre cei ce vor să se ridice și chiar a celor ce s'au ridicat.

Războiul dintre valorile consacrate și cerute de puținii păstori ai steagului cinstii și demnității, cu noul curent al celor mânați de dorul parvenirii, e'n parte pierdut pentru cei din-tâi, căci atmosfera furtunoasă îngăduie totdeauna să se strecoare ușor, cel ce vrea să apuce prada.

Și nu știi dacă este vre-o ramură de activitate omenească, unde să nu se vorbească de nemulțumiri adânci de jigniri dureroase aduse muncii cinstite a onora prin ridicarea altora, de nesocotiri de energii consumate pe drumul anevoios al muncii pentru cine știe ce partizan important, care'n timpul de grele încercări pentru o clasă politică a luptat sub acelaș steag și care fără alt discernământ, trebuie răsplătit.

Dar dacă aceste proceduri își au locul ori nu și-l au în alte părți, în măsura impusă de bunul simț, rămân însă instituții unde ar fi o crimă de stat să se gândească cineva măcar ca să nu lase loc liber meritului să se ridice

c) De dreptul de pășunat.

d) De 20^{m³} lemne de foc aduse la fel, ca ale secretarului comunal, care în multe comune beneficiază 48^{m³} lemne; sau la catolici unde preotul primește dela patronul său 48^{m³} lemne de foc.

e) Intregire de salar fix congruent cu al funcționarilor de stat de aceleași preșgătiri.

Să fiu scuzat, că prea m'am extins în a fixa pretențiunile noastre față de stat. Acum se revin la specificarea misiunii noastre pastorale:

Pe lângă plinirea serviciului strict bisericesc preotul va promova cultura și moralitatea în popor, nu altcum va aranja în cercuri religioase serbări, cari vor promova cultura și bunăstarea credincioșilor săi.

Puse întru'n sistem acele cercuri vor lua aspectul unor sărbători locale foarte instructive.

Toate aceste le poate însă preotul face, după ce se va restabili ordinea morală, azi amar zdruncinată.

Poporul nostru eliberat de sub administrația streină și de sub persecutorii cu pene de cocoși, azi văzându-se la larg, deveni prea încrezut.

Duhul răsvrătirii ruseștii a fost înportat și el acum începe a-și da roadele sale.

În fața acestui curent primejdios pentru patrie, biserică și neam deopotrivă, preo-

acolo unde i se cuvine pentru ca de acolo să reverse din sufletul său influența binefăcătoare asupra cât mai multora spre binele și propășirea obștească și una din aceste instituții este biserică.

În timpurile de grele încercări din trecut, biserică a fost ocrotitoarea cea mai bună a sufletelor și cine cunoaște istoria românească vede cum întreaga viață a statului se confunda cu a bisericii și dacă pe atunci se știa carte puțină, erau însă suflete mari și curate hrănite cu focul sfânt al dragostei și fricii de Dumnezeu și al respectului și iubirii de oameni.

Și astăzi, nicăiri nu poate găsi sufletul unei națiuni mai mult îndemn și mai multă lumină și căldură, ca la biserică, unde învățătura creștină îi poate arăta și ținta către care să tindă și-i poate moraliza și mijloacele cu cari să lupte.

Eroul religios al lui Carlyle se caracterizează prin abnegație și prin sacrificiu. Ei bine, aceste virtuți puse înaintea oricărui muritor și concretizate cu fapte și cu pilde vii, fac să se renască în mii de exemplare pe nesimțite și dacă odinioară învățătura blândului învățator a putut preface o lume învechită în moralitate și desfrâu, luptând cu atâția dușmani ce nu cunoșteau frâu e răsburării lor, ce n'ar putea face astăzi, dacă biserică ar ridica glasul la timp și cu putere!

tului i-se impune imperativ de-a veghea și la orice ocaziune de-a-l combate cu prudență, fără a jigni pe matadori, fără sbiciuire — numai prin chemarea duhului temerii de Dzeu.

Și o poate face preotul aceasta în cuvinte plăcute, cari sunt dulci pentru suflet, ca fagurul de miere și cari vor aduce tămăduire oaselor.

Organizația politică a preoției*).

Să nu vi să pară straniu faptul că de data asta într-o conferință preoțiască ne încumetăm a accentua și a ne ocupa puțin și de politică, carea volens-valens ne atrage în vâlturile sale, și deși în era trecută preoției îi era oareșicum interzisă politica, cu toate acestea preotul era cel mai însemnat și mai temut factor politic.

Mi-am luat aceasta temă intenționat ca eventualele nouă alegeri de cameră și senat să nu ne aple nepregătiți — dupăcum sa'ntâmplat la alegerile trecute, — fără să ne precizăm punctul nostru de vedere pentru viitor, și la proșimele alegeri oricând ar urma ele, clerul să se poată afirma ca un factor bine organizat și disciplinat și pe terenul acesta.

În noua situație, în noua patrie mărită și întregită ca teritor avem să ne acomodăm noilor împrejurări și să depunem o muncă intensivă și ideală așa zicând pentru restabilirea cât mai grabnică a moralei decăzute aproape pretudinenea și sanarea stărilor sociale cari devin insuportabile.

Sub stăpânirea străină noi am luptat pentru susținerea credinței străbune și limbei strămoșești exprimate în simbolicele cuvinte *limbă și lege*.

Dupăcum am apărat aceste mărgăritare sfinte în trecut de pe amvon ca preoți, iar afară de biserică fără multă școală politică involuntar ne înrolam fiecare în fața primejdiei pururea amenințătoare sub steagul partidului național și eram poate cel mai invidiat cel mai bine organizat și cel mai solidar și disciplinat partid din țară, ba începuse binișor a ne cunoaște și străinătatea.

N'am să fac istoricul acestor lupte fraților, nu este bine cunoscut, e destul să relevăm faptul că au fost lupta nevoiașului pentru existență, ci a fost lupta ideală, lupta de martir pentru revindicarea drepturilor noastre istorice incontestabile ca neam și biserică.

Conducătorii au fost cărturarii noștri, sefia a avut-o preoțimea în aceste lupte seculare, noi am susținut și indicat programul, ezeativa s'a lăsat în sarcina armatei române și a viteazului ei Căpitan regele Ferdinand I. care s'a degajat de rol punând bază și înființând România-mare.

* Conferință ținută de părintele Tr. Terebenț din Galșa la adunarea secției Șria a Asociațiunii Andrei Șaguna.

Dar ca biserică să fie aceia ce-i indică rostul, legea și tradiția ei, trebuie ca să fie scoasă din vârtul postilentoș în care ați fost mânăta și'n care se tinde a fi iarăș dusă.

Biserică trebuie să fie privită ca un lucru sfânt și cu menire înaltă și cine se atinge de ea să aibă respectul instituției și tot ce va face pentru ea să fie cu cuget curat și pentru binele comun, căci scris este: „Bate-voi păstorul și se vor risipi oile turmei“.

Aci dorul de parvenire să nu fie sprijinit ci înfierat, căci ridicările nemeritate ce s'au petrecut sub ochii noștri, au fost o exporiantă tristă, care a costat sufletește, națiunea întregă.

Biserică trebuie să plutească ca o insulă de mântuire în mijlocul oceanului de patimi, în care trăim și către care privind să găsim îndemnul pentru bine și adevăr; ea trebuie să fie scoasă din atmosfera luptelor comune politice și în fruntea ei să se ridice elementele cari să fie într'adevăr demne de o astfel de menire și de o astfel de încredere și nădejde.

Și din fericire astfel de rari nantes în gurgite vasto, îi avem. Ei trăesc în sufletul celor ce gândesc la binele neamului, prin opera lor binefăcătoare manifestată prin suflet curat și adevărat creștinesc prin lucrările lor la cari se adapă gene-

Cinsie și mărire se cuvine acestor 2 factori de desrobire ai neamului românesc.

În aceste lupte fiecare dintre noi a avut un rol conducător fie ca stegar, fie ca simplu pioner, solidaritatea a fost însă împrejurare carea ne-a făcut tari și rezistenți tuturor ispitelor pentru desrobirea neamului.

Unirea politică, unirea națională pe care o proroceste cu 32 de ani înainte marele istoric Xenopol zicând „De câtă încordare va avea nevoe șimțământul național la Români, pentruca luându-și sborul peste culmile carpatine, să prindă într'un singur lanț viața lor ca popor“.

„Din păturile adânci ale unui viitor ori cât de îndepărtat, va răsări odată frumosul arbore al unirii tuturor Românilor“ zic aceasta unire e acum desăvârșită, programul partidului național aproape în întregime s'a realizat.

În opera de desrobire preotul român a avut un rol pe care prezentul în preocupările sale nu'l recunoaște dar căruia istoria i-i reserva paginile cele mai alese scrise cu litere de aur pentru posteritate.

După toate acestea On. frați să ne veselim și noi în măsura cuvenită de aceste succese politice în România-mare, încât fericirii noștri antecesori au avut parte numai de suferințe, iar noi cei actuali ne-am împărțășit, și de persecuții dar și de mângăerea sufletească carea a avut-o la vremea sa dreptul Simeon ajungând prin nașterea Mt. la mărirea poporului lui Izrail.

După aceste espuneri ar urma să ne stăverim în înțelegere o conduită politică oarecare pentru viitor, conform situației schimbate unde iar vom avea un rol nu tocmai ușor ba poate foarte greu de îndeplinit.

„Tantae malis erat romanam condere gentem“ putem esclama cu drept cuvânt, a noastră fiind înalta misiune de a pune bază morală, de a renaște neamul românesc.

Să facem deci politică amestecându-ne în daraverile electorale, având mai multe partide politice decât câte seminții are Izrail? Sau să ne vedem de biserică și să lăsăm să resune amvonul și să salvăm neamul din robia grea sufletească în care a căzut în ultimii 5-6 ani, și să creștem o nouă generație prin catehizări în toate școlile noastre? Iată întrebările cari ni se pun și la cari va trebui să răspundem deopotrivă întreaga preoție a României întregite.

Dacă ar fi să intrăm în luptele politice în jurul caruia steag să ne grupăm afară de socialiști? Să punem pedeci respective să facem o poziție intra și extra parlamentară guvernului ori să ne dăm după păr acomodându-ne proverhiului „capul plecat sabia nu'l tae“ și să ne lăpădam orice convingeri politice?

Am trecut deja peste 2 alegeri de cameră și senat primaoră sub farmecul României-mari și a programului nostru politic în mare parte realizat, am fost aderenți ai partid. național, la recente alegeri însă și-a făcut fiecare de capul său; nici odată însă nu ne-am consultat, n'am fost întrebați, comitetele județene au candidat fără a cere spețial votul consultativ macăr a,

rația tânără ce se ridică, cum și prin exemplul unei vieți curate, la care poate râvni orice om.

Unii ne-au ridicat prestigiul în afară prin scrisul lor și prin colaborarea la opere de interes general uman; alții ne-au adăpat cu glasul lor ce răsună ca tunetul și sufletul lor ce respiră viața primelor veacuri de glorie creștină și au sădit în inimile celor ce i-au auzit după înălțimea catedrei universitare ori după amvon, nădejdea unui viitor mai bun și mai demn pentru neamul nostru atât de încercat.

În biserică, se cere întâi abnegație și sacrificiu și când acestea sunt unite cu o cultură aleasă, cu curățire de suflet și cu cunoașterea perfectă a vieții și a împrejurărilor, atunci izbânda în lupta contra a tot ce-i rău, e asigurată pe deaîntregul pentru binele Neamului întreg.

La porțile acestei sfinte institutii să se descopere toți cei ce conduc destinele acestei țări și să descalice chiar din goana fugarului, ca odinioară Petru cel Mare în fața unui preot ce mergea să împărțăsească un bolnav, căci biserică este și trebuie să fie mai presus de patimi și mai presus de ce-i omenesc și să ajute toți într'un cuget și într'o simțire ca să ajungă în fruntea ei aceia ce pot călca cu demnitate pe urmele divinului învățător. Dr. Nic. Crețul.

preoției. Rezultatele le cunoaștem. Prima oară ne-a compromisat Conziliul Dirigent și garda de onoare a acestuia carea îl încunjura, iar la ultimele alegeri partidul național o fost înfrânt.

După a mea părere toate căile duc la Roma, fiecare partid dorește înaintarea și consolidarea statului, să își facă datoria fiecare în cadrele puterii sale, iar pe noi să ne ajute guvernul întru creșterea tinerimei și la refacerea morală-socială fără care condiție mărirea noastră ca teritor nu ne folosește nimic „Salus reipublicae suprema lex esto“ ziceau vechii romani, iar la aceasta fără viață religioasă morală nu vom ajunge niciodată.

Să cerem să ni să recunoască dreptul să alegem noi preoții un număr anumit de deputați și senatori din cler cari să ne reprezinte ca pe cea mai înaltă corporațiune morală și educativă în cameră și senat, apărând la timpul oportun și când va fi nevoie și interesele specifice ale noastre, în modul acesta după părerea mea am putea să ne ocupăm locul cel mai potrivit în noua situație, neamestecându-ne în luptele de partide, cari nu ridică nimbul nostru fără ne espun înzultelor și șicanelor diferitelor mentalități înficiate.

Hotărârile noastre în chestia aceasta ar trebui să se comunice oficios factorilor competenți și ajungând la o înțelegere cu toți ca solidari în toate acțiunile ne-am putea crea alt rol, alt prestigiu și un viitor mai demn de trecutul nostru.

Să ne servească de exemplu celelalte corporațiuni cari cu mai puțină carte știu să se afirme pe toate terenele mai bine decât noi, pe cari în trecut adeseori dușmanul ne-a făcut mai mari și mai tari decât ceace de facto am fost.

Tr. Terebenti, preot.

Notă: P. S. Iată On. conferință o problemă de delegat, căreia în interesul nostru vă rog a-i da toată atențiunea.

Ad. 1909/1920.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului din Arad.

Cu provocare la circulara de sub Nr. de față publicată în „Biserica și Școala“ la 9/22 August a c. în cauza distribuirii ajutoarelor dela Stat pe pătrarul al treilea din anul curent, provocăm din nou și îndatorăm Onor. preoțime, să grăbească cu înaintarea la oficiul protopopesc a datelor despre situația lor familiară, ca să putem dispune plățirea acelor ajutoare.

Atragem deosebit atențiunea Onor. preoțimi, că conform ordinului Onor. Secretariat general de sub Nr. 31.096/920, avem să înaintăm de urgență conspectul general al tuturor preoților din districtul acestui Consistor cu toate datele cerute.

Fără acest conspect sau tablou alfabetic, care trebuie să cuprindă date absolut exacte, Onor. Secretariat general, la 1 Octom. a. c. nu va putea fi în situația de a ordona în regulă întregirile dotațiilor preoțești.

Arad, 25 August (7 Septem.) 1920.

Joan J. Papp, m. p.
Episcopul Aradului.

BIBLIOGRAFII.

A apărut: *Contimporanii*, studii literare asupra citorva dintre scriitorii români, ca Ilarie Chendi, D. Anghel și St. O. Iosif, Mihail Sadoveanu, N. Iorga, Em. Gîrleanu etc. de Vasile Savel, în Editura Tipografiei Diecezane Arad Prețul unui exemplar 12 lei, plus 1 leu 50 b. pl. francatura recomandată. De vînzare la toate librăriile din țară.

Concursuri.

Pentru conferirea unui *stipendiu de 600 cor.* din fundațiunea „Nicolau și Albina Vingan“ la elevii greco-orientali români în școlile elementare, medii și superioare. Tinerii, cari doresc să fie împărtașiți de acest stipendiu, să-și înainteze cererile bine instruite către **Comitetul parohial gr.-or. român din Săn-Nicolau-Mare**, și au preferință cei din familia Nicolau Vingan.

Reflectanții au să dovedească cu documente autentice, aceluia cererii, următoarele: 1. Că sunt locuitori din Săn-Nicolau-Mare. 2. Că sunt de religia gr.-or. și aparțin metropoliei gr.-or. române din Transilvania. 3. Starea sănătății. 4. Studiile, ce au făcut în anul școlastic premergător. 5. Că sunt din părinți săraci.

Licvidarea stipendiului se va face numai după ce stipendistul va dovedi, că este înscris la școală pe anul școlastic 1920/921.

Săn-Nicolau-Mare, ședința Comitetului parohial dela 9/22 August 1920.

Ioan Popovici, preș. comit. par. Petru Jian, not. ad. hoc.

—□—

1—1

Pentru îndeplinirea unui post de învățător la una din școlile populare ort. române din **Seitin**, jud. Arad se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“ cu următoarea dotațiune anuală:

1. Usufructul dela 16 — șasesprezece — jughere cat. pământ arător cl. I. 2. Relut legal pentru cvartir sau cvartir în natură. 3. Stola uzată la înmormântări și alte servicii. 4. Pentru scripturistica 20 lei. 5. Pentru conferința învățătoarească 40 lei. 6. Pentru grădină 20 lei. 7. Remunerațiunea pentru conducerea corului bis. se va stabili în conțelegere cu alesul inv. 8. De încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna biserică. 9. Pentru curatorat 40 lei.

Învățătorul ales va avea să îplinească următoarele îndatoriri: 1. Va cerceta regulat sf. biserică. 2. Va ținea o strană la cântare. 3. Va propune claselor, cari î-se vor încredința din partea superiorității școlii. 4. Va cânta cu corul bis. în Dumineci și sărbători. 5. Va plăti toate dările după pământul ce-l beneficiază.

Reflectanții sunt poștiți să-și înainteze în termenul îndocat recursurile adresate Comitetului parohial gr. or. din **Seitin**, la adresa Prea Onoratului oficiu protopresbiterial în Arad, având să acludă urm. documente în original: a) Extras de botez; b) Diploma de învățător; c) Diploma atestat despre conducerea corului; d) Atestat de apartinență; e) Atestat despre serviciul de până acum.

Dela recurenți se cere, ca sub durata termenului concursual să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică parohială din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Trăian Vășian*, m. p. protopop, inspector școlar.

—□—

1—2

Conform rezoluțiunii Veneratului Consistor de sub Nr. 2041/1920.

Pentru întregirea postului de paroh din comuna **Secaș**, devenit vacant prin strămutarea părintelui Mihail Nistor, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Beneficiul împreună cu acest post sunt:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de astăzi, constatătoare din 30 iughere, parte arător parte fânaț. 2. Intravilanul parohial de 800 st. cvadrați. 3. Stolele legale. 4. Întregire (congrua) dela stat pe care parohia au-o garantează.

Preotul ales are să supoarte toate dările după beneficiul său și este îndatorat a chatehiza la școala gr. or. rom. fără altă remunerație.

Parohia fiind de clasa III-a dela reflectanți se cere asemenea calificare.

Concursurile ajustate cu documentele necesare și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până acuma să se adreseze Comitetului parohial pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț, județul Timiș.

Reflectanții pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, au a se prezenta în cutare Duminecă ori sărbătoare în sfânta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în rituală și oratorie.

Înainte de prezentare concurenții vor dovedi protopresbiterului tractual, că posedă calificatiunea recerută, iar cei din altă dieceză, că au înalta incuviințare a P. S. Sale D-lui Episcop diecezan de a putea reflecta la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Gherasim Sârb*, protopop.

—□—

1—3

Conform rezoluțiunii Veneratului Consistor de sub Nr. 2039/1920.

Pentru ocuparea postului de preot din comuna **Pădurani**, tractul Belințului, județul Caraș-Severin se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Sesiune pământ (30 iughere) parte arător (deal) parte fânaț.

2. Birul câte 25 chil, cucuruz în boambe dela fiecare familie.

3. Stola legală și congrua stabilită dela Stat, pentru care parohia nu garantează.

4. Casă parohială cu două chilii și culină, grajd pentru vite intravilan de 800 grădină și 800 extravilan pământ arătoriu.

Parohia fiind de clasa doua dela reflectanți se cere a-și instrua petițiile lor conform Regulamentului adresându-le Comitetului parohial din Pădurani și a le trimite Prea Onoratului oficiu protopopesc în Belinț având a se prezenta în sf. biserică din Pădurani, spre a se arăta poporului.

Alesul va fi obligat a chatehiza elevii școlii locale și va suporta dările regești după beneficiile dela parohie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Gherasim Sârb*, protopop.

—□—

1—3

Concurs repeșit. Devenind vacante, ambele stațiuni învățătoarești — cantonale, dela școala confesională ortodoxă română din parohia **Checia-română** (Prot. B.-Comloș, județul Torontal), prin aceasta se publică concurs din nou, pentru îndeplinirea ambelor stațiuni, cu termen de **15 zile**, dela prima publicare în organul oficios: „Biserica și Școala“, pe baza ord. Ven. Cons. Nr. 311/1920.

Emolumentele împreunate cu fiecare din aceasta stațiuni sunt următoarele:

1. Locuință liberă și modernă în noul edificiu al școlii, cu toate celea de lipsă, precum și cu grădina prescrisă de lege. 2. Salarul fundamental dela parohie, plătit anticipativ lunar ori trei lunar, 1500 cor. 3. Pentru conferință 50 cor., iar pentru scripturistica 20 cor. 4. Stolele cantonale dela morți și anume: Dela înmormântare simplă 10 cor., iar dela înmormântare mare, adecă când mortul să bagă în biserică 20 cor. Să notifică însă că învățătorii la înmormântări vor participa alternative, intru cât nu vor fi poștiți amândoi deodată.

Ridicarea salarului la suma prescrisă de lege, a fost asigurată din partea fostului regim unguresc, — cu atât mai vârtos este asigurată din partea guvernului român și împărtașirea de toate adausele prescrise.

Dela alegânzii învățători să recere, ca pe lângă îndeplinirea agendelor învățătoarești, unul fieștecare este îndatorat a conduce câte o strană în S. biserică. A participa regulat la toate serviciile dumnezeiești și a conduce elevii la acestea, — nu altcum a-i instrua în răspunsurile liturgice, — pe cari alegândul învățător și împărțit la clasele superioare, la tot cazul trebuie să se nezuiască să-i instrueze să cânte pe două, ori mai multe voci, după cum au fost usul în trecut, iar pe cei mai mari și pricepuți a-i instrui și în cântarea glasurilor.

Învățătoarele cu calificare pentru școlile populare confesionale pot și dlor recurge la aceste posturi. Acela dintre alegânzii învățători, care va fi în starea să reactiveze și să conducă corul bărbătesc, câtă vreme va îndeplini acest lucru, va beneficia separat, din cassa culturală suma de 5000 cor. anual.

De încălzirea școlilor și văruirea lor, precum și de văruirea locuințelor învățătoarești pe din afară, se va îngriji comuna biserică, ca susținătoare de școală, rămânând ca alegânzii învățători singuri să se îngrijească de văruirea și curăținea locuințelor lor, pe din lăuntru.

Doritorii de a ocupa vre-un post din acestea, sunt poștiți să-și prezinte recursurile lor ajustate cu toate documentele recerute, Prea On. oficiu protopopesc în B.-Comloș și adresate fiind Comitetului parohial din Checia-română, îndatorându-se totodată recurenții de a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare, în S. biserică din Checia-română, în termenul concursual, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic și pentru a se face cunoscuți poporului.

Dat în ședința Comitetului parohial ort. română din Checia-română ținută la 15/28 Martie 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. Stefan Ciocoiann*, adm. protopopesc.

—□—

2 2

Pentru îndeplinirea postului învățătoarească dela școala confesională gr. ort. română din **Timișoara-Mehala**, se escrie concurs cu termen de **15 zile**

dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

1. Salar fundamental în bani gata 1200 coroane și cortel în natură dela comuna biserică; întregirea salarului să va cere dela Stat.

2. Pentru competența de grădină 20 cor. relut.

3. Pentru conferințe 20 cor. când participă.

4. Pentru scripturistica 10 coroane.

5. La înmormântări și diferite funcțiuni unde va fi poștit, stola uzată în comună având învățătorii să se perondeze, iar în cât alesul învățător e capabil a instrua și conduce societatea corală „Armonia“ din loc înființată pentru cântări bis. naționale și lumești se va bucura de un onorar separat de 600 coroane.

Alesul va fi îndatorat pe speșele sale proprii a îngriji de curățenia locuinței sale învățătoarești în partea din lăuntru, iar curățenia în partea din afară și eventualele reparaturi, cad în sarcina susținătorului de școală. Alesul va fi îndatorat a conduce și ținea cântoratul în biserică fără altă remunerațiune, precum și a ținea cu elevii săi și cei de confesiunea noastră dela școlile de stat din loc în toată Dumineca și sărbătoarea înainte de sf. Liturgie, exortări religioase și să-i instrueze în cântările biserică.

Dela recurenți se cere calificatiunea învățătoarească prescrisă de lege.

Recurenții sunt avizați, că recursurile lor instruite cu documentele reclamate de condițiunile acestui concurs, adresate Comitetului parohial în Timișoara-Mehala să le subștearnă în termenul prescris Prea Onoratului Domn protopresbiter Ioan Oprea în Timișoara-Fabric, și să se prezinte pe timpul concursual în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică de aici pentru a se arăta poporului.

Din ședința Comitetului parohial gr. ort. rom. din Timișoara-Mehala ținută la 11/24 VI. 1920.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, m. p. protopop.

—□—

2—2

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa a III. **Brestovaț**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie constatătoare din 27 jugăre 660⁰⁰, parte arător, parte fânaț.

2. Locuință parohială, cu 3 camere, bucătărie, cămară economică, pivniță, apoi supraedificate economice și intravilan de 400⁰⁰ lângă locuință.

3. Birul legal dela 40 numeri de case.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire dela stat, pentru care însă parohim nu ia răspunderea.

Reflectanții la acest post sunt poștiți a-și așterne petiția concursuală instruată cu documentele prescrise, între cari și atestat despre eventualul serviciu de până acuma, Comitetului parohial, pe calea oficiului protopopesc ortodox român din Belinț, județul Timiș și a se prezenta în termenul concursual în S. biserică din Brestovaț, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, respective în oratorie și slujire.

Cei cari au și calificare învățătoarească în regulă vor fi preferiți, aplicându-se la școala noastră confes. de acolo.

Sarcinile publice după sesie, grădină și locuință le poartă alesul.

De asemenea are să catihizeze pe școlarii dela școala confes. ort. română de acolo fără altă remunerație.

Înainte de a se prezenta în parohie trebuie să meargă la șeful tractului să dovedească, că posedă calificatiunea concursuală; iar dacă e din altă dieceză, la P. S. Domn. Episcop diecezan spre a dobândi înalta incuviințare de a putea concura la această parohie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protopop.

—□—

2 3

Pentru îndeplinirea a două stațiuni învățătoarești cantonale dela școlile confesionale ort. or. române din **Pilul-mare**, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Emolumentele pentru fieștecare post învățătoarească sunt următoarele:

1. Locuință corespunzătoare cu grădină;

2. Salar dela parohie 1200 cor.;

3. Pentru conferință 50 cor.;

4. Pentru scripturistica 50 cor.;

5. Pentru cantorat usufructul pământului fundațional „Florian Gurbădău“ în extenziune de 5¹⁰⁰¹/₁₀₀₀ jugh. cat. pământ arător și 1⁴⁰⁰/₁₀₀₀ jugh. cat. islaz fânaț;

6. Stolele îndatinato dela înmormântări și parastase, dacă va fi invitat.

Întregirile de salar și ajutoare se vor cere dela stat. Alesii sunt îndatorati a solvi toate dările după

beneficiile lor și sunt deobligați a instrui copii în cântările bisericesti, a-i conduce și a cânta cu ei la serviciile d-zești; sunt deobligați a conduce stranele, iar în cât vor fi în stare, sunt datori să înființeze și să conducă cor vocal.

De încălzitul și curățitul salei de învățământ se va îngriji parohia, precum și de curățirea externă a întreg edificiului școlar; iar de văruirea și curățirea internă a locuinței inv. se vor îngriji aleșii.

Reflectanții au a se prezenta în cutareva Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Pilul-mare spre a cânta și a fi cunoscuți poporului.

Conducătorii de cor vor avea preferință.

Recursele ajustate cu documentele necesare sunt a se înainta protopopului concernent în Chișineu (jud. Arad) în termenul concursual.

Comitetul parohial din Pilul-mare.

În conțelegere cu: *Dr. Dimitrie Barbu* protopop tractual.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățator-cantorala dela școala a II-a de băieți din **Sannicolaul-român** ppiatul Tinca, jud. Bihor, cu termen de alegere **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă Biserica și Școala.

Emolumentele: 1. dela comuna bisericească bani gata 800 cor. plătibili pe pătrare anticipativ; întregirea dela stat; 2. locuință în natură cu supraedificatele.

Recurenții să avisează a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sfta biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale; iară recursele adresate comitetului parohial din Sannicolaul-român să le subștearnă Mon. oficiu protopopesc în Salonta-mare, jud. Bihor.

Dat din ședința com. parohial gr.-or. rom. din Sannicolaul-român ținută la 1 aug. 1920 v.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. Nicolae Rocsin* ppresbiter substitut.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățatoresc — cantor vacant din comuna **Băleni**, protopresbiteratul Vașcău, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela publicarea lui în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Salar dela comuna urbarială 600 cor. 2. Cvarțir cu 2 odăi, grădină și bucătărie. 3. Conferință învățatorască 20 cor. 4. Scripturistica 20 cor. 5. Intregirea salarului se va cere dela Stat.

Învățătorul e îndatorat a prevedea cantoratul și strana.

Reflectanții sunt poțitiți a-și înainta rugarea la of. protopresbiteral și a se prezenta într-una din Dumineci în sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, protopop, inspector, școlar.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător — cantor vacant din comuna **Leheceni**, protopresbiteratul Vașcău, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela publicarea lui în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Salar dela comuna bis. 524 cor. 2. Din cantorat 40 cor. 3. Opt (8) stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ. Restul lemnelor întrebuintate de cătră învățător e computat în salarul învățatoresc în prețul de 36 cor. Școala e o zidire nouă, provăzută cu toate supraedificatele.

Reflectanții au a se prezenta.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, protopop, inspector școlar.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățatorști din **Șebis**, protopresbiteratul Vașcău, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela publicarea lui în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Cvarțir corespunzător și grădină de legumi. 2. Bani gata 451 cor. 78 fil. 3. Intregire dela Stat. 4. Pentru încălzit 12 metri lemne aduși în curtea școlaei.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, protopop, inspector școlar.

—□— 2—3

Conform resol. Ven. Consistor de sub Nr. 2018/1920 pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. **Dieci**, să escrie concurs nou cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Sesia parohială constătătoare din 40 jughere.
2. Două grădini parohiale.
3. Locuință.
4. Birul și stolele legale.

5. Intregirea dela statul român, pentru care parohia nu garantează.

Dările le va solvi alesul. Să admit în mod excepțional și reflectanți cu cvalificație de clasa II. (două) dacă nu-ar concura nici unul de clasa primă. Reflectanții sunt poțitiți ca recursele ajustate conform Reg. și adresate Comitetului parohial din Dieci să le subștearnă oficiului protopresbiteral din Buteni având până la termenul regulamentar a se prezenta în sfânta biserică din Dieci, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și în oratorie. Concurenții din altă dieceză, au să dovedească consentimentul Consistorului și respective a Episcopului Diecezan, de a putea reflecta la aceasta parohie.

Dat în șed. com. par. din Dieci la 28 Iunie (11 Iulie) 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin*, m. p. protopresbiter.

—□— 2—3

Pentru deplinirea parohiei vacante din **Câmp-Colești**, se publică concurs cu termen de **30 zile**, computat dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Alesul va beneficia de: a) ($\frac{1}{2}$) jumătate măsură de cucuruz sfărmat dela fiecare Nr. de casă; b) fânețele de pe morminții ambelor biserici; c) stolele legale.

Alesul în cursul anilor de văduvie a preotesei va avea ai servi jumătate din venitele competente. De locuință se va îngriji comuna bisericească.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, m. p. protopop.

—□— 2—3

Pentru deplinirea parohiei vacante din **V. Seliște**, se publică concurs cu termen de **30 zile**, computat dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Alesul va beneficia de: a) dela fiecare Nr. de casă (120) 15 litri cereale; b) stolele îndatinate; c) întregirea dotației dela Stat.

Cel ales va catehiza în școală fără altă remunerație. De locuință are să se ingrigească noul ales.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, m. p. protopop.

—□— 1—3

Pentru deplinirea parohiei vacante din **Ferice**, se publică concurs cu termen de **30 zile**, computat dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Alesul va beneficia de: a) Stolele legale; b) Dela fiecare Nr. de casă 30 litri cucuruz-sfărmat (170 Nr. de casă), din acestea cantorului local va da 24 vici (ă 30 litri); c) 6 holde catastrale fânețe.

Alesul e îndatorat a catehiza la școală fără altă remunerație.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Adrian P. Deseanu*, m. p. protopop.

—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei **Belotint**, protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin decedarea preotului Valeriu Males, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 1979/1920 se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu parohia sunt:

1. Un intravilan parohial cu techin extravilan.
2. Una sesiune parohială în estenziunea cuprinsă în foaia catastrală.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire dela Stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiza în școala confesională din loc, fără altă remunerațiune.

Parohia este de clasa a II. dela reflectanți se pretinde deci asemenea cvalificațiune, cari vor avea a-și substerne recursele lor în termenul concursual P. On. Domn. Fabriciu Manuilă protopresbiter gr. ort. rom. în Lipova, ajustate cu documentele recerute precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat pânăci, iar pe lângă observarea strictă acelor cuprinse în § 33. din Regulamentul pentru parohii a se prezentă tot în termenul concursual în sf. biserică din Belotint în vre-o Duminecă ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratoriă, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că posed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan de a putea reflecta la aceea parohie.

Belotint din ședința Comitetului parohial gr. ort. român ținută la 5/18 August 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, protop.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea parohiei **Spata**, protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin strămutarea preotului Nicolae Popa, în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 1920/1920, se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu parohia sunt:

1. Casă parohială cu intravilan.
2. Una sesiune parohială cu competență de pășune.
3. Birul legal.
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire dela Stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiza în școala comunală din loc fără altă remunerațiune.

Parohia e de clasa a III. dela reflectanți se pretinde deci asemenea cvalificațiune, cari vor avea a-și substerne recursele lor în termenul concursual P. On. Domn. Fabriciu Manuilă protopresbiter gr. ort. rom. în Lipova ajustate cu documentele recerute precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pe lângă observarea strictă acelor cuprinse în § 33. din Regulamentul pentru parohii a se prezentă tot în termenul concursual în sf. biserică din Spata în vre-o Duminecă ori sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual, că posed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din alta dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, de a putea reflecta la aceea parohie.

Spata, din ședința Comitetului parohial gr. ort. român ținută la 7/20 August 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, protop.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățătoare vacant dela școala de fete gr. ort. română din **Agris**, protopresbiteratul Șiria județul Arad, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Salarul împreunat cu acest post este:

1. Dela comuna bisericească 1400 coroane.
2. Intregirea de salariu se va acorda din vistieria statului român.
3. Până ce comuna bisericească va pune la dispoziție învățătoarei cortel în natură, va primi un relut de cvarțir de 300 coroane anual.
4. Pentru conferință 30 coroane.
5. Pentru scripturistica se va îngriji comuna bisericească.
6. Curățirea și încălzirea salei de învățământ cade în sarcina comunei bisericești.
7. Dela recurențe se cere se aibă cvalificațiunea recerută, se conducă elevile în zile de Dumineci și sărbători la biserică

Recurențele sunt poțitiți a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Agris, dat din ședința Comitetului parohial la 19 Iulie (1 August) 1920.

COMITETUL PAROHIAL.

În conțelegere cu: *Mihailu Luca* protopop.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățatoresc vacant dela școala a II. cu clasele inferioare din comuna **Agris**, protopresbiteratul Șiria, județul Arad, prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Salarul împreunat cu acest post este:

1. Dela comuna bisericească 1400 coroane.
2. Intregire de salaru se va acorda din vistieria statului român.
3. Până ce comuna bisericească va pune la dispoziția învățătorului cortel în natură, va primi un relut de cvarțir de 300 cor. anual.
4. Pentru scripturistica se va îngriji comuna bisericească.
5. Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească.

Dela recurenți se cere se aibă cvalificațiune recerută. Alesul e obligat a prevedea învățământul la școlarii din clasa I. și II. A ținea școală de repetiție, va conduce strana stângă și va aduce pe elevii săi în Dumineci și sărbători la sfânta biserică.

Recurenții vor avea să-și înainteze cererile lor prevzute cu documentele de lipsă și adresate Comitetului parohial din Agris, la Prea On. oficiu protopresbiteral din Șiria.

Tot odată sunt poțitiți, a-se prezenta în timpul concursului în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și a face cunoștință cu poporul.

Învățătorii apți pentru conducerea de cor, vor fi preferiți, și vor primi o remunerație spețială pentru conducere.

Agris, dat în ședința Comitetului parohial la 19 Iulie, (1 August) 1920.

COMITETUL PAROHIAL.

În conțelegere cu: *Mihailu Luca* protopop.

—□— 3—3

Cenzurat: **Alexandru T. Stamatiad.**

Redactor responsabil: **Dr. Teodor Botiș**, profesor.